Stichting Bodemzicht

Op naar een regeneratieve (agri)cultuur

Anne van Leeuwen en Violaine Fourrier

2021

CONTEXT

De VN hebben verklaard dat het volgende decennium het decennium van ecosysteemherstel zal zijn. Tegelijkertijd vertellen recente IPCC- en IPBES-rapporten ons dat klimaatverandering sneller gaat dan voorspeld en dat een miljoen soorten nu met uitsterven worden bedreigd.[1] Landbouw is een hoofdrolspeler in deze drama's.[2] Als we willen leven op een rijke en veerkrachtige planeet en ruim onder de 2 graden opwarming van de aarde blijven, wordt het hoog tijd voor een fundamenteel andere landbouwpraktijk die begint vanaf de bodem.

Door innovatieve ecologische inzichten te koppelen aan regeneratieve landbouwpraktijken, versnelt Stichting Bodemzicht de transitie naar een regeneratieve (agri)cultuur in Nederland en Europa. Deze transitie vraagt niet alleen om een andere landbouwpraktijk, maar ook om een andere regeneratieve denk- en werkcultuur. De stichting biedt vanaf 2021 regeneratieve cursussen, workshops, consultancies, residenties, lezingen en rondleidingen aan boeren, studenten, ondernemers, kunstenaars, wetenschappers en beleidsmakers om te bouwen aan een regeneratieve samenleving.

MISSIE

Stichting Bodemzicht wil de transitie naar een regeneratieve (agri)cultuur in Nederland en Europa versnellen.

VISIE

Stichting Bodemzicht onderzoekt, toont en deelt hoe regeneratieve principes bijdragen aan een stabiel klimaat, bloeiende biodiversiteit en betekenisvolle gemeenschappen. Stichting Bodemzicht versnelt de regeneratieve transitie door innovatieve ecologische inzichten te koppelen aan praktische regeneratieve (agri)cultuurprogramma's in onderwijs, onderzoek en communicatie.

---

[1] Zie het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) Special Report over de opwarming van de aarde en het IPBES 2019 Global Assessment Report over biodiversiteit en ecosysteemdiensten.

[2] In het IPCC rapport 'Climate Change and Land' staat beschreven hoe conventionele landbouw, en praktijken verbonden aan landbouw, verantwoordelijk zijn voor 25-30% van de totale broeikasgasuitstoot wereldwijd.

WERKWIJZE

Stichting Bodemzicht onderzoekt, toont en deelt de impact van regeneratief 'denken en doen'. Zij doet dit door van regeneratieve starters te onderwijzen en steunen, samen te werken met (onderzoeks)partners en door van Boerderij Bodemzicht een toonaangevende demonstratieboerderij te maken.

De stichting faciliteert de Bodemzicht leerplek. Deze focust zich meerjarig op de vraag "Hoe bouwen we een regeneratieve samenleving?" Boeren, burgers, beleidsmakers, organisaties, ondernemers, kunstenaars en studenten worden uitgenodigd samen te denken en werken aan zo'n samenleving in cursussen, rondleidingen, adviezen en workshops. Er is een speciaal programma voor startende regeneratieve boeren: voor algemeen geïnteresseerden en boeren die echt van start willen gaan. Een belangrijk doel van de stichting is om ten minste 100 andere regeneratieve boeren binnen 10 jaar te helpen kickstarten.

Stichting Bodemzicht neemt ook deel aan allerlei onderzoek naar regeneratieve landbouw in samenwerking met wetenschappelijke en kunst- en cultuurpartners. Onderzoeksinstellingen als universiteiten, hogescholen en mbo's worden uitgenodigd om onderzoek te doen op Bodemzicht – bijvoorbeeld naar kwantitatieve waarden van bodem en biodiversiteit – maar ook om samen met Stichting Bodemzicht (onderwijs)programma's te ontwikkelen. Via een speciaal residentieprogramma zal er onder andere met kunstinstellingen onderzoek worden gedaan naar de kwaliteit van (bodem)leven.

De stichting beoogt een knooppunt en verbinder te zijn in een opkomend regeneratief netwerk. Om dit te bereiken investeert Stichting Bodemzicht in een multidisciplinair netwerk van lokale en internationale partners en gaat de stichting vele samenwerkingen aan. Onderdeel van zo'n netwerk zijn: Caring Farmers, Decade of Action, Commonland, Food Hub, Radboud Universiteit en -umc, Het Nieuwe Instituut, De Nieuwe Winkel, Gemeente Heumen, Ministerie van Landbouw, LTO en Climate Farmers.

De Stichting zich ook in om van Boerderij Bodemzicht een impactvolle demonstratieboerderij te maken met een groot bereik. Op Bodemzicht kunnen boeren, beleidsmakers, wetenschappers en burgers ervaren wat regeneratief boeren in vele opzichten inhoudt en wat de voordelen daarvan zijn. Met rondleidingen, open dagen en actieve communicatie zorgt de stichting ervoor dat het verhaal van Bodemzicht zich verspreidt. Daarnaast kan de stichting de boerderij, en projecten uitgevoerd op Bodemzicht, financieel steunen voor eenmalige ontwikkelkosten en het realiseren van regeneratieve prototypes.

Stichting Bodemzicht wil een katalysator zijn. Het verbindt mensen en organisaties over institutionele grenzen heen om regeneratieve verandering teweeg te brengen. Via een robuust netwerk van partners zal de stichting Nederlandse en Europese (landbouw)beleidsmakers, politici en samenlevingen de voordelen laten zien van een eigentijdse, gediversifieerde manier van boeren. Door onderwijs, onderzoek en ervaring werkt Stichting Bodemzicht aan een duurzame verschuiving in ons hoofd en hart als het gaat om onze relatie met natuur, voedsel en landbouw.

DOELSTELLINGEN

1. *De stichting heeft ten doel:*

   - De bescherming van natuur en milieu, daaronder begrepen de bevordering van duurzaamheid door praktisch en ideëel te bouwen aan een regeneratieve samenleving en de transitie naar een regeneratieve (agri)cultuur te faciliteren;

   - Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.

2. *De stichting beoogt uitsluitend het dienen van het algemene belang en beoogt niet het maken van winst.*

3. *De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:*

   - Boerderij Bodemzicht – met onderdelen als de 'no-dig market garden,' bosweide (agroforestry systeem) en holistische begrazing – tot een van de meest toonaangevende voorbeelden van regeneratieve landbouw in Nederland te maken. Als demonstratieboerderij toont Bodemzicht de praktijk, uitdagingen en voordelen van regeneratieve landbouw aan een breed publiek. Op Bodemzicht worden prototypes ontwikkeld – als kipmobielen, een biobased werkstation en holistische begrazingsplannen – die andere startende boeren praktisch helpen en inspireren. Bodemzicht wil een vliegwiel zijn voor regeneratieve landbouw in Nederland en Europa;

   - Regeneratieve boeren op te leiden in een speciaal op maat gemaakt Bodemzicht opleidingstraject en deze, waar mogelijk, te steunen in hun opstartfase;

   - Het organiseren van bijeenkomsten, evenementen, lezingen – en alle andere daarvoor benodigde activiteiten – met studenten, boeren, burgers, wetenschappers, beleidsmakers, kunstenaars en andere professionals waarin praktisch en ideëel gebouwd wordt aan een regeneratieve samenleving;

   - Residenties te organiseren voor diverse deelnemers die reflecteren op, en verhalen vertellen over, regeneratieve landbouw en/of samenleving met Bodemzicht als uitgangspunt.

DOELEN 2021

Organisatorisch

- ANBI-status aanvragen

Demonstratieboerderij

- Eerste fase bouw werkstation van Boerderij Bodemzicht realiseren
- Onderzoeken of het wenselijk is de tijdelijke natuur-status aan te vragen

Onderzoek

- Eerste metingen bodem en biodiversiteit verrichten
- Start maken met Bodemzicht residentie en daarbij horend kwalitatief onderzoek
- Onderzoekstraject starten met HAS Hogeschool

Leerplek

- Eerste vijf regeneratieve boeren opleiden
- Eerste gezamenlijke cursus geven met de Radboud Universiteit

Netwerk

- Meebouwen aan een nationaal platform voor regeneratieve landbouw
- Start maken met een regeneratieve lobby met partners
- Samenwerking opzetten met Radboudumc en de Radboud Universiteit

VERANTWOORDING EN VERSLAGLEGGING

Stichting Bodemzicht heeft geen winstoogmerk. Het doel van de stichting is om praktisch en ideëel te bouwen aan een regeneratieve samenleving en de transitie naar een regeneratieve (agri)cultuur te faciliteren. Het sluit inkomsten niet uit, maar streeft het ook niet na.

De financiële middelen worden aangewend voor:

- Eenmalige ontwikkelkosten en het realiseren van regeneratieve prototypes voor Boerderij Bodemzicht.
- Om te beginnen ontvangen de vaste medewerkers van de stichting 1500 per maand plus onkosten. Het streven is dat de salarissen van medewerkers Stichting Bodemzicht in de toekomst in lijn kunnen met de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. Deze richtlijn is een gemiddelde van het hoogste en laagste in de charitatieve sector. Onder de charitatieve sector wordt verstaan: natuur en milieu, welzijn en cultuur, gezondheid en internationale samenwerking.
- Het bestuur en/of andere beleidsbepalers zullen voor werkzaamheden geen beloning ontvangen, behoudens een niet bovenmatig vacatiegeld en gemaakte onkosten.
- Vrijwilligers van de stichting ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Het bestuur zorgt ervoor dat:

- Er niet meer vermogen wordt aangehouden door de stichting dan nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van het doel van de stichting;
- De kosten van werving van gelden en de beheerkosten van de stichting in redelijke verhouding staan tot de besteding ten behoeve van het doel van de stichting.

Werving van middelen

De voornaamste bron van inkomsten van Stichting Bodemzicht zijn de cursussen, workshops, lezingen en rondleidingen die worden gegeven als onderdeel van de Bodemzicht leerplek. Een overzicht van deze cursussen is terug te vinden op de website van Bodemzicht. Daarnaast zijn er incidentele donaties. Giften worden alleen aangewend voor afgesproken doeleinden, volgens projectplannen die zijn goedgekeurd door de het bestuur. Al het beschikbare kapitaal staat ter vrije beschikking van Stichting Bodemzicht op haar bankrekening.

Geschatte kosten 2021

Oprichten Stichting	€ 500,-
Huur locatie	€ 5.000,-
Huur gastdocenten	€ 15.000,-
Salariskosten werknemers	€ 25.000,-
Overig	€ 4.500,-
Specifieke acties en projecten	P.M.
	---------- +
Totaal	€ 50.000,-

Jaarlijkse verslaglegging

Eens per jaar wordt op de website een verslag gepubliceerd waarin de activiteiten van het afgelopen jaar worden beschreven, samen met de jaarrekening.

ORGANISATIE

De stichting wordt bestuurd door (van links naar rechts):

- Voorzitter Erik Augustus de Jong
- Secretaris Bonnie Virginia Chopard
- Penningmeester Marcel Henri Aink

De stichting heeft minimaal 3 bestuursleden. Het bestuur houdt toezicht op het management en het uitvoeren van het beleid. Het bestuur komt hiervoor 3 keer per jaar bij elkaar.

Het bestuur controleert jaarlijks of de uitvoering van activiteiten en middelen in lijn zijn met de doelen van de stichting.

De dagelijkse leiding wordt uitgevoerd door

- Anne van Leeuwen: Verantwoordelijk voor visie en strategie, netwerk en communicatie
- Violaine Fourrier: proces, organisatie, netwerk en planning en communicatie

CONTACT EN GEGEVENS

Stichting Bodemzicht
Wintersoord 10
6511 RR Nijmegen

RSIN	862023178
Banknummer	NL05 TRIO 0320 1650 35
Swiftcode	TRIONL2UXXX
KvK	81258879

Email	bodemzicht@gmail.com
Website	https://www.bodemzicht.nl